

ບຸນປີໃໝ່ຂອງຍີ່ປຸ່ນ 日本の “お正月”

ໂດຍ: ແສງອາລຸນ ຄອງຫຼ້າຫຼຽນ

ເທດສະການປີໃໝ່ຂອງຍີ່ປຸ່ນ “ໂອະໂຊກະສິ (Oshogatsu, お正月)” ມີຄວາມໝາຍວ່າ ເດືອນທຳອິດຂອງປີ ແລະ ເປັນຊ່ວງໄລຍະພັກວຽກ, ພັກໂຮງຮຽນ ເພື່ອສະເຫຼີມສະຫຼອງຮັບປີໃໝ່ ເຊິ່ງເປັນຊ່ວງເວລາສຳລັບການເລີ່ມຕົ້ນໃໝ່ ແລະ ປ່ອຍວາງຄວາມເປັນຫ່ວງ ຄວາມກັງວົນໃຈຂອງປີເກົ່າ ແລະ ເຊີນເອົາສິ່ງດີໆ ເຂົ້າມາສູ່ປີໃໝ່ ແລະ ຍັງເພື່ອຕ້ອນຮັບເທບພະເຈົ້າປີໃໝ່ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ “ໂຕຊິກະມິ (Toshigami, 年神)” ຄຳວ່າ “ໂຕຊິ (Toshi, 年)” ປະຈຸບັນມີຄວາມໝາຍ “ປີ” ແຕ່ໃນສະໄໝກ່ອນມີຄວາມໝາຍ “ທັນຍະພຶດ (Kokumotsu, 穀物)” ເຊັ່ນ ເຂົ້າ, ເຂົ້າຕະນຽນ, ສະນັ້ນ Toshigami ຫຼື ເທບພະເຈົ້າປີໃໝ່ປຽບຄື ເທບພະເຈົ້າທັນຍະພຶດ. ຕາມປົກກະຕິຜົນລະປູກທັນຍະພຶດຕ່າງໆ ເກັບໄດ້ປີລະເທື່ອ ສະນັ້ນຄວາມໝາຍຂອງ ໂຕຊິ ປ່ຽນຈາກ “ທັນຍະພຶດ” ເປັນ “ປີ” ຫຼື “ໜຶ່ງປີ”. ໃນສະໄໝບູຮານຄົນຍີ່ປຸ່ນໄດ້ມີການສະເຫຼີມສະຫຼອງປີໃໝ່ໃນຊ່ວງວັນທີ 15 ເດືອນ ມັງກອນ ເອີ້ນວ່າ “ໂຄະໂຊກະສິ (Ko-shogatsu, 小正月)” ແຕ່ປ່ຽນມາໃຊ້ປະຕິທິນແບບຕາເວັນຕົກ ຫຼື Gregorian Calendar ໃນປີ 1873 ໃນຍຸກເມີຈິ (Meiji Era). ດັ່ງນັ້ນ ວັນທີ 1 ມັງກອນ ຈຶ່ງກາຍເປັນເທດສະການບຸນປີໃໝ່ຢ່າງເປັນທາງການແບບສາກົນເອີ້ນວ່າ “ໂອໂຊກະສິ (Oo-shogatsu, 大正月)” ທີ່ມີຄວາມໝາຍບຸນປີໃໝ່

ໃຫຍ່ ເຊິ່ງເປັນງານບຸນໃຫຍ່ ແລະ ສຳຄັນທີ່ສຸດຢູ່ໃນໜຶ່ງປີ.

ຄຳວ່າ “ຊັງກະນິຈິ (San ga nichi, 三が日)” ໝາຍເຖິງ ວັນທີ 1 ເຖິງ ວັນທີ 3 ມັງກອນຄວາມໝາຍວ່າ ສາມມື້ທຳອິດຂອງປີ ໂດຍທົ່ວໄປມື້ພັກປີ ໃໝ່ຢູ່ຍີ່ປຸ່ນແມ່ນເລີ່ມພັກແຕ່ ວັນທີ 29 ເດືອນທັນວາ ເຖິງວັນທີ 3 ເດືອນ ມັງກອນ ບັນດາບໍລິສັດ, ສຳນັກ ງານ, ຮ້ານອາຫານ, ຮ້ານສັບປະສິນຄ້າຕ່າງໆ ຈະປິດໃຫ້ບໍລິການ ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມໃນປະຈຸບັນກໍມີບາງຮ້ານອາຫານຮ້ານຄ້າເປີດໃຫ້ບໍລິການ. ໃນຊ່ວງມື້ພັກປີໃໝ່ຫຼາຍຄົນຈະເດີນທາງກັບເມືອງຢາມພໍ່ແມ່ຜີ້ນ້ອງຢູ່ບ້ານເກີດເມືອງນອນຂອງຕົນເພື່ອໃຊ້ເວລາພັກຜ່ອນສະເຫຼີມສະຫຼອງປີໃໝ່ຢູ່ກັບຄອບຄົວ ກິນອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມຕ່າງໆ ຫຼື ບາງຄົນກໍໄປທ່ອງທ່ຽວພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

1. ກິດຈະກຳກະກຽມກ່ອນມື້ບຸນປີໃໝ່

- ການອະນາໄມເຮືອນຄັ້ງໃຫຍ່ “ໂອໂຊຈິ

(Oo-soji, 大掃除)”

ຄົນຍີ່ປຸ່ນຈະອະນາໄມເຮັດຄວາມສະອາດເຮືອນນັບຕັ້ງແຕ່ທ້ອງແຕ່ງກິນຮອດກ້ອງໂຕະ, ຕັ້ງ ທຸກປ່ອນ ຈະຖືກອະນາໄມເຮັດຄວາມສະອາດທຸກຊອກທຸກມຸມຂອງເຮືອນຢ່າງລະອຽດ ເຊິ່ງເຊື່ອກັນວ່າບໍ່ພຽງແຕ່ເຮັດໃຫ້ເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ເປັນສັນຍາລັກ

ຂອງການກວດເອົາໂຊກຮ້າຍອອກໄປ ແລະ ກະກຽມສະຖານທີ່ ທີ່ສະອາດເພື່ອຕ້ອນຮັບປີໃໝ່. ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຈະເຮັດອະນາໄມຕັ້ງແຕ່ກາງເດືອນທັນວາ ຫາປະມານສາມມື້ກ່ອນທ້າຍເດືອນທັນວາ, ແລະ ຍັງເຊື່ອກັນວ່າການເຮັດອະນາໄມຄັ້ງນີ້ແມ່ນເພື່ອຕ້ອນຮັບເທບຜະເຈົ້າໃນມື້ປີໃໝ່ ການປັດກວດເອົາສິ່ງເປີເປື້ອນຜຸນລະອອງທີ່ຕິດຢູ່ໃນເຮືອນມາຕະຫຼອດປີອອກ ໃຫ້ສະອາດທຸກມຸມທຸກປ່ອນແມ່ນເພື່ອຈະໄດ້ຮັບຜອນຈາກເທບຜະເຈົ້າໃນມື້ປີໃໝ່.

- ການເອ້ປະຕູໜ້າເຮືອນ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ “ຄາໂດມັດສີ (Kadomatsu) 門松”

ການເອ້ປະຕູໜ້າເຮືອນດ້ວຍເຄື່ອງຕົບແຕ່ງທີ່ສວຍງາມເອີ້ນວ່າ ຄາໂດມັດ (Kadomatsu) ເຊິ່ງມີຄວາມໝາຍເປັນສັນຍາລັກ ໝາຍເພື່ອຕ້ອນຮັບເທບຜະເຈົ້າມາຢ້ຽມຢາມ. ຄາໂດມັດ ປະກອບດ້ວຍ ກິ່ງຂອງຕົ້ນສົນ ໄມ້ປ່ອງ ແລະ ກິ່ງຂອງໝາກບ້ວຍ ຕົ້ນສົນມີຄວາມໝາຍໃຫ້ອາຍຸຍືນ ບໍ່ເຖົ້າ, ໄມ້ປ່ອງ: ການເຕີບໂຕມີຊີວິດຊີວາ, ໝາກບ້ວຍ: ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ ລວມແລ້ວມີຄວາມໝາຍ “ແຂງແຮງຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງຕະຫຼອດໄປ”. ຄາໂດມັດສີຈະວາງເປັນຄູ່ຕົ້ນສົນເພດຊາຍ ວາງໄວ້ເບື້ອງຊ້າຍ ແລະ ເພດຍິງວາງໄວ້ເບື້ອງຂວາ.

- ເຊືອກສັກສິດ “ຊິເມນາວະ (Shimenawa, しめ縄/ しめ飾り)

ຊິເມນາວະ ເປັນສິ່ງໜຶ່ງທີ່ຄົນຍີ່ປຸ່ນຈະຫ້ອຍເອ້ໜ້າເຮືອນມີຄວາມໝາຍເປັນກຳແພງ ຫຼື ເສັ້ນແບ່ງລະຫວ່າງພື້ນທີ່ສະອາດ, ບໍລິສຸດ (ມະນຸດ ແລະ ເທບຜະເຈົ້າອາໄສຢູ່) ແລະ ພື້ນທີ່ບໍ່ສະອາດເປີເປື້ອນ, ທີ່ມີຄວາມຊົ່ວຮ້າຍ (ຜີວິນຍານຊົ່ວຮ້າຍອາໄສຢູ່) ຖ້າສົມທຽບກັບລາວຄ້າຍຄືກັບ “ຕາແຫຼວ”.

- ການຕຳເຂົ້າໜຽວ “ໂມະຈິສິກິ (Mochitsuki, 餅つき)”

ໂມະຈິສິກິ ເປັນອີກທຳນຽມປະເພນີໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນ ເຊິ່ງຍີ່ປຸ່ນໄດ້ສືບທອດປະຕິບັດກັນມາເປັນເວລາດົນນານໃນຊ່ວງວັນທີ 25-28 ທັນວາ ໃນມື້ສິ່ງທ້າຍປີເກົ່າ

ໂມະຈິ ເຊື່ອກັນວ່າເປັນອາຫານສັກສິດທີ່ມະນຸດເຮົາເຮັດຖວາຍໃຫ້ແກ່ເທບຜະເຈົ້າ, ການຕຳໂມຈິໃນທ້າຍປີແມ່ນການກະກຽມເພື່ອຕ້ອນຮັບຜະເຈົ້າໃນມື້ປີໃໝ່. “ໂມຈິ (Mochi, 餅)” ເຂົ້າໜົມມົນໆເປັນກ້ອນເຮັດດ້ວຍເຂົ້າໜຽວຕຳ. “ສິກິ (Tsuki, つき)” ເປັນ “ຕຳ” ຫຼື “ຕີ”. ຄົນຍີ່ປຸ່ນເຊື່ອກັນວ່າ ກິນໂມຈິຈະຊ່ວຍໃຫ້ສຸກຂະພາບແຂງແຮງອາຍຸຍືນ (ຄືກັບລັກສະນະໂມຈິທີ່ມີຄວາມໜຽວ ຍືດຍຸ່ນ) ແລະ ສ້າງຄວາມສາມັກຄີການຕຳໂມຈິຕ້ອງມີສອງຄົນຂຶ້ນໄປ ຜູ້ຕຳໃຊ້ສາກໃຫຍ່ “ຄິເນະ (Kine, 杵)” ຕຳ ແລະ ຄົນໜຶ່ງໃຊ້ມືປິ່ນກ້ອນເຂົ້າໜຽວໃນຄົກ “ອຸສຸ (Usu, 臼)” ຜູ້ຕຳ ແລະ ຜູ້ປິ່ນຕ້ອງສັງເກດເບິ່ງຈັງວະ ແລະ ຕ້ອງມີຄວາມໄວ້ໃຈກັນດ້ວຍເຫດຜົນນີ້ພວກເຮົາເຂົ້າໃຈວ່າ ໂມຈິສິກິ ເປັນກິດຈະກຳທີ່ສ້າງຄວາມສາມັກຄີ ຄວາມສຳພັນໃນຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ.

• “ຄະກະມິໂມຈິ (Kagami mochi) 鏡もち”

ໂມຈິທີ່ຖືກຖວາຍໃຫ້ແກ່ເທບພະເຈົ້າໃນມື້ປີໃໝ່ ເອີ້ນວ່າ “ຄະກະມິໂມຈິ (Kagami Mochi, 鏡餅)” ເພື່ອອະທິຖານຂໍຮອດໃຫ້ມີຄວາມສຸກ ແລະ ຄວາມຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງໃນປີໃໝ່ທີ່ຈະມາເຖິງ. ຄະກະມິໂມຈິ ເປັນໂມຈິສອງກ້ອນວາງຊ້ອນກັນມີຂະໜາດແຕກຕ່າງກັນ (ກ້ອນໃຫຍ່ວາງຢູ່ລຸ່ມ, ກ້ອນນ້ອຍວາງຢູ່ເທິງ), ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຈະມີໝາກກ້ຽງສີສົ້ມໜ່ວຍໜຶ່ງ ວາງຢູ່ເທິງ ຄຳວ່າ “ຄະກະມິ (Kagami, 鏡)” ມີ ໝາຍຄວາມວ່າ “ແວ່ນແຍງ” ເຊິ່ງມີຕົ້ນກຳເນີດມາຈາກຮູບກົມທອງເຫຼືອງຂອງຍີ່ປຸ່ນບູຮານ, ເປັນໜຶ່ງໃນສາມເຄື່ອງລາງສັກສິດຂອງຈັກກະພັດ ແລະ ເປັນສັນຍາລັກຂອງເທບພະເຈົ້າ. ຊຸດຄະກະມິໂມຈິ ມີຄວາມໝາຍທີ່ເປັນມຸງຄຸນຄື: ໂມຈິສອງຊັ້ນ: ເປັນຕົວແທນຂອງ “ດວງອາທິດ ແລະ ດວງຈັນ,” ຫຼື “ປີເກົ່າ ແລະ ປີ ໃໝ່”. ສີສົ້ມຂອງໝາກກ້ຽງໃນພາສາຍີ່ປຸ່ນອອກສຽງວ່າ “ໄດໄດ (Daidai, 橙)” ແຕ່ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນສຽງ “ໄດໄດ (Daidai, 代々)” ມີຄວາມໝາຍ “ຮຸ່ນຄົນ, ເຊັ່ນຄົນ” ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງເປັນສັນຍະລັກຂອງຄວາມຈະເລີນ

ຮຸ່ງເຮືອງຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງຂອງເຊື້ອສາຍຄອບຄົວ. ຮູບວົງມົນຂອງກ້ອນໂມຈິ: ເປັນສັນຍະລັກຂອງຄວາມລຽບງ່າຍ, ຄວາມກົມກຽວ ແລະ ຄວາມສາມັກຄີຮັກແພງກັນໃນຄອບຄົວ.

• ບັດໄປສະນີຍະບັດອວຍພອນປີໃໝ່ “ເນັງກະໂຈ (Nengajo, 年賀状)”

ເນັງກະໂຈ ແມ່ນ “ບັດຂຽນອວຍພອນປີໃໝ່”

ຂອງຍີ່ປຸ່ນ ເປັນສິ່ງສະແດງຄວາມຂອບໃຈຕໍ່ຜູ້ອຸປະຖຳໝູ່ເພື່ອນ ແລະ ເພື່ອນຮ່ວມທຸລະກິດທີ່ໄດ້ສະໜັບສະໜູນຕະຫຼອດປີທີ່ຜ່ານມາ ພ້ອມທັງສົ່ງຄວາມປາດຖະໜາດີສຳລັບປີທີ່ຈະມາເຖິງ.

ລັກສະນະສຳຄັນ ແລະ ຈຸດພິເສດຂອງເນັງກະໂຈ:

1. ຕ້ອງມາຮອດໃນວັນທີ 1 ມັງກອນ ຢ່າງແນ່ນອນ. ການບໍລິການໄປສະນີຂອງຍີ່ປຸ່ນມີລະບົບພິເສດ. ຖ້າທ່ານສົ່ງບັດລະຫວ່າງວັນທີ 15 ແລະ 25 ທັນວາ, ທາງໄປສະນີຈະເກັບ ແລະ ສົ່ງໃຫ້ຜູ້ຮັບໃນຕອນເຊົ້າຂອງວັນທີ 1 ມັງກອນ.
2. ຢູ່ທາງລຸ່ມຂອງບັດໄປສະນີມີເລກຫວຍ ເອີ້ນວ່າ “ໂອໂຕຊິດະມະ (Otoshidama, お年玉)” ຜູ້ຮັບສາມາດກວດສອບລາງວັນໃນກາງເດືອນມັງກອນ. ຜູ້ທີ່ຖືກລາງວັນຈະໄດ້ເງິນສົດ (ເຊັ່ນ: ປະມານ 2,000 ໂດລາ ສຳລັບລາງທົດ 1 ຂອງປີ 2026) ສະແຕມອາຫານ ສິນຄ້າທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ອື່ນໆ. ສິ່ງນີ້ເຮັດໃຫ້ຜູ້ຮັບເນັງກະໂຈຮູ້ສຶກຕື່ນເຕັ້ນ ແລະ ມີຄວາມສຸກຫຼາຍຂຶ້ນ.

3. ຫ້າມສິ່ງໃຫ້ຄອບຄົວທີ່ມີຄວາມໂສກເສົ້າ: ຖ້າຄອບຄົວໄດ້ປະສົບກັບການສູນເສຍສະມາຊິກໃນປີນັ້ນ, ພວກເຂົາບໍ່ສິ່ງເບິ່ງກະໂຈ ແລະ ພວກເຮົາກໍບໍ່ຄວນສິ່ງເຊັ່ນກັນ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວພວກເຂົາສິ່ງບັດລ່ວງໜ້າ “ໂມຈູຮະກະກິ (Mochu Hagaki, 喪中はがき)” ເພື່ອແຈ້ງວ່າຈະບໍ່ຮັບຄໍາອວຍພອນປີໃໝ່ໃນປີນີ້.

ໃນປັດຈຸບັນການສິ່ງຄໍາອວຍພອນປີໃໝ່ຜ່ານທາງ LINE ຫຼື ສື່ສັງຄົມຫຼາຍຂຶ້ນ ສະນັ້ນການສິ່ງເບິ່ງກະໂຈ ຫຼຸດລົງເລື້ອຍໆ ຕັ້ງແຕ່ຊ່ວງ ປີ 2000 (ຈຳນວນຝົມບັດເບິ່ງກະໂຈ ປີ 2003: 4 ຕື້ 460 ລ້ານບັດ, ປີ 2026: 760 ລ້ານບັດ). ແຕ່ການສິ່ງ ແລະ ການໄດ້ຮັບເບິ່ງກະໂຈ ທີ່ຂຽນດ້ວຍມື ຫຼື ບາງເທື່ອມີຮູບຄອບຄົວຜ່ອມ ຍັງຄົງເປັນສະເໝີທີ່ອົບອຸ່ນ ແລະ ເປັນເອກະລັກຂອງປີໃໝ່ຢື່ນ.

2. ກິດຈະກຳໃນວັນທີ 31 ເດືອນ ທັນວາ

- ກິນເສັ້ນ “ໂຕຊິໂຄຊິ-ໂຊບະ (Toshikoshi-Soba, 年越しそば)”

ໃນຕອນຄ່ຳຂອງມື້ສິ່ງທ້າຍປີເກົ່າ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ “ໂອມິໂຊກະ (Omisoka, 大晦日)”, ແຕ່ລະຄອບຄົວຈະເຕົ້າໂຮມກັນເພື່ອຮັບປະທານອາຫານພິເສດ ແລະ ຍັງມີອາຫານທີ່ສຳຄັນອີກສິ່ງໜຶ່ງແມ່ນ ໂຕຊິໂຄຊິໂຊບະ ເປັນເສັ້ນຍາວມີຄວາມ ໝາຍວ່າກິນເພື່ອຄວາມຍືນຍົງ ອາຍຸຍືນຍາວຄືກັບເສັ້ນໂຊບະ ແລະ ເພື່ອ “ຂ້າມຜ່ານ” ຈາກປີເກົ່າໄປສູ່ປີໃໝ່. ແລ້ວກ່ອນຮອດທ່ຽງຄືນຈະໄດ້ຍິນສຽງຮະຄັງດັງຂຶ້ນຈາກວັດປະເພນີນີ້ ເອີ້ນວ່າ: “ໂຈຍະໂນະຄະເນະ (Joya no Kane, 除夜の鐘)”. ໃນຄືນວັນທີ 31 ເດືອນ ທັນວາ ຄູ່ບາຈະຕິຣະຄັງຈຳນວນ 108 ຄັ້ງ, ມີຄວາມເຊື່ອວ່າຮະຄັງຈະຊ່ວຍສຳລະລ້າງຈິດໃຈຈາກກິເລດ ບາບ ແລະ ສິ່ງບໍ່ດີຕ່າງໆ ໃນປີເກົ່າ ແລະ ເລີ່ມຕົ້ນປີໃໝ່ດ້ວຍຈິດໃຈບໍລິສຸດ. ໂຕເລກ 108 ມາຈາກຄວາມເຊື່ອທາງພຸດທະສາດສະໜາວ່າໃນໂຕມະນຸດເຮົາມີກິເລດ 108 ຢ່າງ.

3. ກິດຈະກຳໃນມື້ບຸນປີໃໝ່

- ໄປສານເຈົ້າ ຫຼື ວັດເພື່ອຂໍຜອນ “ຮະສິໂມເດະ (Hatsu mode, 初詣)”

ໃນມື້ເລີ່ມປີໃໝ່ ຫຼື ເອີ້ນວ່າ “ກັນຕັນ (Gantan, 元旦)”, ເປັນມື້ເລີ່ມຕົ້ນທີ່ເປັນສິລິມຸງຄຸນ, ຫຼາຍຄົນຈະຕົ້ນແຕ່ເຊົ້າເພື່ອໄປເບິ່ງຕາເວັນຂຶ້ນມື້ທຳອິດຂອງປີ “ຮັດສິຮິໂນເດະ (Hatsuhinode, 初日の出)”

ນອກຈາກນັ້ນລະຫວ່າງ ວັນທີ1-3 ເດືອນ ມັງກອນ ຫຼາຍຄົນໄປໄຫວ້ຢູ່ສານເຈົ້າຊິນໂຕ ຫຼື ວັດສາດສະໜາຜຸດ ເອີ້ນວ່າ “ຮະສິໂມເດະ (Hatsumode, 初詣)”. ຄົນຍິ່ງປຸ່ນເຊື່ອກັນວ່າຖ້າໄດ້ໄປໄຫວ້ຂໍຜອນແລ້ວ ຈະໂຊກດີ ມີຄວາມສຸກ ຫຼາຍຂຶ້ນຢ່າງທະວີຄຸນ. ຖ້າໄປໄຫວ້ຢູ່ສານເຈົ້າ ຫຼື ວັດມີຊື່ສຽງ ຄົນຈະໜ້າແໜ້ນຫຼາຍ ຕ້ອງລໍຖ້າຫຼາຍຊົ່ວໂມງຈຶ່ງຈະໄດ້ນັບໄຫວ້ ແລະ ໂຍນເງິນໃສ່ກ່ອງເຮັດບຸນ “ໂອໄຊເຊັງ (Osaisen, お賽銭)”.

- ກິນອາຫານພິເສດຂອງມື້ປີໃໝ່ “ໂອເຊຈິ-ລຽວລີ (Osechi-ryori, おせち料理)”

ໂອເຊະຈິ-ລຽວລີ ເປັນອາຫານສໍາລັບຖວາຍໃຫ້ເທບ
ພະເຈົ້າ ແລະ ກິນຮ່ວມກັບເທບພະເຈົ້າ ໃນຊ່ວງ ຊຶ່ງ
ກະນີຈິ ທີ່ໄດ້ເຮັດຕຽມໄວ້ກ່ອນປີໃໝ່ ເຊິ່ງບໍ່ແຕ່ງກິນ
ໃນຊ່ວງນັ້ນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ແຕ່ງໄດ້ຝັກຜ່ອນ. ໂອເຊະຈິ-
ລຽວລີ ແມ່ນເຢັນກໍກິນແຊບ ແລະ ເກັບໄວ້ໃນຊ່ວງປີ
ໃໝ່ໄດ້ ແລະ ເປັນອາຫານທີ່ມີຄວາມເປັນມຸງຄຸນເພື່ອ
ຄວາມຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງຂອງຄອບຄົວ ຈະເອົາໃສ່ກ່ອງ
ເປັນຮູບສີ່ລຽມ (Jubako) ທີ່ຈັດດ້ວຍຄວາມງົດງາມ
ແລະ ເຕັມໄປດ້ວຍສິ່ງທີ່ໜ້າຍິນດີ. ຈະເສີບຂຶ້ນໂຕະໃນ
ມື້ທໍາອິດຂອງປີໃໝ່ ອາຫານຊຸດ (Osechi) ມີຫຼາຍ
ຊະນິດແຕກຕ່າງກັນຕາມແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງມີຄວາມ
ໝາຍຄວາມເປັນມຸງຄຸນເຊັ່ນຕົວຢ່າງ:

“ກູໂລະ ມະເມ (Kuro mame, 黑豆)” (ຖົ່ວດຳ):

“Mame” ໝາຍເຖິງ ດູໝັ້ນ, ສຸຂະພາບດີ ແລະ
ແຂງແຮງ.

“ຄະສິໂນະໂກະ (Kazunoko, 数の子)” (ໄຂ່ປາ
herring): ປະກອບດ້ວຍໄຂ່ນ້ອຍຫຼາຍໆ ໜ່ວຍ ຜູ້
ກິນມີຄວາມປາດຖະໜາວ່າຈະໄດ້ມີ “ລູກຫຼານຫຼາຍ
ຄົນ” ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງຂອງເຊື້ອສາຍ ຄອບຄົວ ພີ່ນ້ອງ.

“ເອບິ (Ebi, 海老)” (ກຸ້ງ): ຮູບຊົງໂຄ້ງ ຄ້າຍຄືແອວ
ຜູ້ເຖົ້າ ມີຄວາມປາດຖະໜາໃຫ້ມີອາຍຸຍືນຈົ່ງແອວຄົດ.

“ຄຸລິຄິນຕົງ (Kurikinton, 栗きんとん)” ເຮັດ
ດ້ວຍມັນດ້າງ ແລະ ແກ່ນໝາກກໍ່ ທີ່ມີສີທອງ ສີເຫຼືອງ
ຄວາມໝາຍ ຄວາມຮັ່ງມີເຕັມໄປດ້ວຍເງິນຄໍາ ແລະ
ຄວາມໂຊກດີ.

“ຄົມບຶມະກິ (Kobu-maki, 昆布巻)” ອອກສຽງ
ຄ້າຍຄື Yorokobu ມີຄວາມສຸກ ຄວາມສຸກ ຈະເລີນ
ຮຸ່ງເຮືອງຂອງຄອບຄົວ ພີ່ນ້ອງ.

“ທະສິກຸລີ (Tazukuri, 田作り)” (ປາ
anchovies): ປາ anchovies ເຄີຍໄດ້ໃຊ້ເປັນປຸຍໃສ່
ໄຮ່ ແລະ ນາ ມີຄວາມໝາຍປາດຖະໜາໃຫ້ເກັບກ່ຽວ
ຜົນລະປຸກໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍ ດົມສົມບູນ.

“ດະເຕະ ມະກິ (Date-maki, 伊達巻)” (ຈີນໄຂ່
ມ້ວນ) ມີຄວາມໝາຍກ່ຽວກັບການຮຽນຮູ້ ຮຽນໃຫ້
ເກັ່ງຂຶ້ນ.

“ໂຄຣະກິ ຄະມະໂບະໂກະ (Kohaku kamaboko,
紅白かまぼこ)”, (ຍ່ປາສີແດງ ແລະ ສີຂາວ):
ສີແດງຂັບໄລ່ແນວຮ້າຍ ສີຂາວ ມີຄວາມໝາຍ ຂາວ
ບໍລິສຸດເປັນສີລິມຸງ ຮູບຊົງເຄິ່ງວົງມົນ ຄ້າຍຄືຮູບຕາ
ເວັ້ນຂຶ້ນໃນມື້ປີໃໝ່.

• “ໂອໂຕຊິດະມະ (Otoshidama お年玉)”

ໃນສະໄໝບູຮານຫົວໜ້າຄອບຄົວຈະເອົາເຂົ້າໝົມ ຄາກະມິໂມຈິ ທີ່ໄດ້ຖວາຍໃຫ້ເທບພະເຈົ້າໃນປີໃໝ່ແລ້ວມາຕັດແບ່ງປັນແຈກຢາຍ (ເຊື່ອກັນວ່າຂວັນຂອງເທບພະເຈົ້າປີໃໝ່ເຂົ້າໃນ ຄາກະມິໂມຈິ ທີ່ຖືກຕັດແບ່ງ) ໃຫ້ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວກິນເອີ້ນວ່າ “ໂອໂຕຊິດະມະ (Otoshidama, 御年魂)”. ໂອໂຕຊິ ມີຄວາມໝາຍ “ປີ” ແລະ “ດາມະ” ຫຼື “ທະມະຊິ” ມີຄວາມໝາຍ “ຂວັນ” ລວມແລ້ວ ໂອໂຕຊິດະມະ ມີຄວາມໝາຍ “ຂວັນຂອງເທບພະເຈົ້າປີໃໝ່”. ເມື່ອເວລາຜ່ານໄປຮອດສະໄໝ ມຸໂລມະຈິ-ເອະໂດ ການແຈກຄາກະມິໂມຈິໄດ້ປ່ຽນເປັນເຄື່ອງຫຼິ້ນ ຫຼື ເຄື່ອງໃຊ້ (ໃນຊ່ວງນີ້ຂຽນ 御年魂 ປ່ຽນເປັນ ㊦年玉) ແລະ ຕໍ່ມາຮອດປັດຈຸບັນໄດ້ປ່ຽນເປັນໃຫ້ເງິນ. ປົກກະຕິຜູ້ໃຫຍ່ໃຫ້ເດັກນ້ອຍ ແລະ ຊາວໜຸ່ມ ຈຳນວນເງິນແມ່ນຂຶ້ນກັບອາຍຸຂອງຜູ້ຮັບ ແລະ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຜູ້ໃຫ້ກັບຜູ້ຮັບ. ສ່ວນຫຼາຍຈຳນວນເງິນປະມານ 1,000 - 10,000 ເຢນ. ໄລຍະເທດສະການບຸນປີໃໝ່ຫຼາຍຄົນ

ກັບເມື່ອບ້ານເກີດເມືອງນອນເພື່ອສະເຫຼີມສະຫຼອງປີໃໝ່ຮ່ວມກັບຄອບຄົວຕົນເອງ. ສ່ວນເດັກນ້ອຍລູກຫຼານກໍຕື່ນເຕັ້ນທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ໂອໂຕຊິດະມະ ຈາກ ພໍ່ ແມ່ ລຸງ ປ້າ ພໍ່ເຖົ້າ ແມ່ເຖົ້າ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ.

3. ຫຼັງແລ້ວປີໃໝ່

- ອາຫານ (Nana kusa gayu) “七草がゆ” ປະເພນີກິນ ເຂົ້າຕົ້ມ ຫຼື ເຂົ້າປຽກເຂົ້າໃສ່ຜັກ 7 ຊະນິດ ເອີ້ນວ່າ “ນານະຄຸຊະກະຢຸ (Nanakusa-gayu) 七草がゆ” ພາຍຫຼັງແລ້ວການສະເຫຼີມສະຫຼອງປີໃໝ່ໃນຕອນເຊົ້າ ວັນທີ 7 ເດືອນ ມັງກອນຈະກິນ ນານະຄຸຊະກະຢຸ ເປັນປະເພນີອາຫານຍີ່ປຸ່ນທີ່ໄດ້ສືບທອດກັນມາເປັນເວລາຫຼາຍປີ. ມັນເປັນເຂົ້າປຽກອຸ່ນໆ ທີ່ປຸງລົດຊາດດ້ວຍເກືອ ແລະ ມີສ່ວນປະສົມຂອງສະ ໝຸນໄພເຈັດຊະນິດ. ກິນເພື່ອບັນເທົາອາການທ້ອງອິດ ຫຼັງຈາກກິນ ແລະ ຕື່ມໃນຊ່ວງປີໃໝ່ ຈະຊ່ວຍຢ່ອຍງ່າຍ ແລະ ບັນເທົາອາການເຈັບທ້ອງ ແລະ ອະພິຖານຂໍໃຫ້ມີອາຍຸຍືນໃນປີຕໍ່ໄປ.

1. “ເຊລີ (Seri, せり)” : ອອກສຽງຄ້າຍຄື Seru (競る) ຫຼື Seri-katsu (競り勝つ) ມີຄວາມໝາຍວ່າ “ໄຊຊະນະ” ມີວິຕາມິນທາດເຫຼັກຫຼາຍ.
2. “ນະສິນະ (Nazuna, なずな)” : ອອກສຽງຄ້າຍຄື Nazeru (撫ぜる) ຄວາມໝາຍ “ລູບເອົາແນວບໍ່ດີ ຫຼື ເປື້ອນເປືອກ” ຊ່ວຍຂັບຂອງເສຍຈາກຮ່າງກາຍທາງປັດສະວະ.
3. “ໂກະກຽວ (Gogyo, ごぎょう)” : ຄວາມໝາຍຮ່າງກາຍພຣະພຸດທະເຈົ້າ, ບັນເທົາອາການຄໍອັກເສບ ແລະ ອາການໄອ.
4. “ຮະໂກະເບະລະ (Hakobera, はこべら)” : ອອກສຽງຄ້າຍຄື Habikoru (蔓延る) ມີຄວາມໝາຍວ່າ “ຈະເລີນຮຸ່ງເຮືອງ” ຄືພືດຕ່າງໆ ແຜ່ຂະຫຍາຍໂຕຫຼາຍຂຶ້ນ, ເປັນຢາສະໝຸນໄພດີກະເພາະອາຫານ.
5. “ໂຮະໂຕະເກະໂນຊະ (Hotokenoza, ほとけのざ)” : ຂຽນເປັນໂຕຄັນຈີແມ່ນ “仏の座 ຄວາມໝາຍກົງແມ່ນ “ ບ່ອນນັ່ງຂອງພຣະພຸດທະເຈົ້າ” ເປັນຜັກຊ່ວຍບຳລຸງກະເພາະອາຫານຄວບຄຸມການເຮັດວຽກຂອງລຳໄສ້ ແລະ ປ້ອງກັນຄວາມດັນໂລຫິດສູງ.
6. “ຊິສິນະ (Suzana, すずな)” : ອອກສຽງຄ້າຍຄື suzu • naru (鈴 • 鳴る) ຄວາມໝາຍ ສຽງສັນຍານເອີ້ນເຊີນເທບພະເຈົ້າ. ເປັນສະໝຸນໄພຊ່ວຍຢ່ອຍອາຫານ ບຳລຸງກະເພາະອາຫານ ແລະ ໃຫ້ວິຕາມິນໃນຊ່ວງລະດູໜາວ.

7. “ຊິສິຊະໂລະ (Suzushiro, すずしろ)” ຂຽນເປັນໂຕຄັນຈີແມ່ນ “清白” ຄວາມໝາຍ “ຂາວບໍລິສຸດ” ເປັນສະໝຸນໄພ ຊ່ວຍຢ່ອຍອາຫານ ແລະ ດີໄອ ດີຫວັດ.

ເຫັນວ່າເທດສະການບຸນປີໃໝ່ຂອງຢີ່ປຸ່ນມີບາງກິດຈະກຳຄ້າຍຄື ບຸນປີໃໝ່ຂອງລາວເຊັ່ນ: ການອະນາໄມເຮືອນເພື່ອສຳລະສິ່ງເປີເປື້ອນກວດເອົາສິ່ງບໍ່ດີອອກໄປ ແລະ ກະກຽມສະຖານທີ່ ທີ່ສະອາດເພື່ອຕ້ອນຮັບປີໃໝ່ເພື່ອຕ້ອນຮັບເອົາໂຊກລາບສິ່ງດີໆ, ການກິນອາຫານຂອງລາວເຊັ່ນ ລາບ(ເພື່ອຮັບໂຊກລາບ), ຕົ້ມໄກ່ ແລະອື່ນໆ, ການເດີນທາງກັບເມືອຢາມພໍ່ແມ່ຟັ້ນຢູ່ບ້ານເກີດເມືອງນອນຂອງຕົນເພື່ອໃຊ້ເວລາພັກຜ່ອນສະເຫຼີມສະຫຼອງປີໃໝ່ຢູ່ກັບຄອບຄົວ ກິນອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມຕ່າງໆ, ການໄປວັດເພື່ອສິ່ງນ້ຳພຣະເພື່ອຂໍພອນໃຫ້ມີສຸກຂະໜາດແຂງແຮງໃຫ້ໂຊກດີ, ການປະດັບເອ້ປະດຸໜ້າເຮືອນດ້ວຍການຫ້ອຍດອກໄມ້ເຊັ່ນ ດອກຄູນ ເພື່ອໃຫ້ຄ້ຳຄູນໃນບ້ານເຮືອນຮັບຕ້ອນປີໃໝ່ໃຫ້ມີຄວາມສຸກມີແຕ່ສິ່ງທີ່ດີໆ ແລະ ມີໂຊກມີລາບໃນປີໃໝ່.

ເອກະສານອ້າງອີງ:

<https://news.mynavi.jp/article/20211208-2208713/>
Japan An Illustrated Encyclopedia Vo.5 (Japan: JTB, Inc.,1990) P.372
Reiko Mochinaga Brandon and Barbar Stephan, The Japanese New Year Vol.1
Sakai, Hatsuharu, Japanese In A Nutshell. Vol.1&2. Yokohama: Yamagata Spring Co., 1997
Ekuguchi, Kunoi, and Ruth S. McCreery. A Japanese Touch for the Seasons. Tokyo: New Year: Kodansha International, 1987.